

könyvtár ne a megrendelőjegyzék alapján rendeljen (sem könyvet, sem cédulát), hanem az azt kísérő ajánlójegyzék alapján, amelyen megtalálja a pontos címfelvételt és a szakjelzetet. Néhány észrevétel: nincs szükség annyi cédulára, ahány példányban a könyvet megrendelik. A katalógus szempontjából mindegy, hogy a mű egy, vagy tíz példányban található-e a könyvtárban. Többszerzős műveknél (háromig) úgy kell cédulát rendelni, hogy a betűrendes katalógusba annyi helyen lehessen a cédulát elhelyezni, ahány szerző szerepel. Ahol szakjelzet szerepel, annyi cédulát kell rendelni, ahány szakjelzete van a könyvnek. Általában gondolni kell a szak- és betűrendes katalógusra (esetleg szolgálatira is, különösen a nagyobb könyvtáraknál), ahol olvasóterem van és a megrendelt könyvet ott, vagy ott is elhelyezik, még egy cédulát kell rendelni. A szakszerű, gondos katalóguscédula rendeléssel sok későbbi fáradságos munkától kíméli meg magát a könyvtár.

A felsorolt követelmények és hiányosságok arra intenek, hogy:

1. Az irányító szerveknek (SZOT, a Népkönyvtári Központ,) jobb és több segítséget kell nyújtaniuk a tömegkönyvtárak szervezéséhez, még hozzá folyamatosan és szervezett formában.

2. A megyei könyvtáraknak és a szak szervezeti kultúrnevelési osztályoknak hatékony módszertani és közvetlen gyakorlati segítséget kell nyújtaniuk a hozzájuk tartozó könyvtáraknak.

3. A Könyvtárellátó apparátusát meg kell erősíteni, hogy képes legyen a kirívóan hibás rendelésekre felhívni a rendelő könyvtárak figyelmét, sőt arra is, hogy helyes tanáccsal szolgáljon az egyes rendelések összeállításánál.

4. Végül, de nem utolsósorban arra, hogy minden módon elő kell segíteni a könyvtárosok politikai, szakmai és irodalmi képzését.

RÓZSA GYÖRGY

a Népkönyvtári Központ munkatársa

Irodalmi propaganda-munka a Borsod-Abauj-Zemplén Megyei Könyvtárban

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége határozatában kimondja, hogy »Egész közoktatásunkban biztosítani kell nemzeti kultúránk értékeinek fokozottabb megbecsülését... biztosítani kell egész haladó irodalmi örökségünk, valamint népköltészetünk ismertetését.« Természetesen ez nem csupán iskoláinkra vonatkozik, hanem népművelésünk egész területére és nem utolsó sorban könyvtárainkra is. Amikor megyei könyvtárunk dolgozóit az elmúlt év munkáját összegezték, azt is megállapították, hogy nemcsak e tekintetben, hanem olvasóink általános műveltségének emelése terén is keveset végeztek.

Elhatároztuk tehát, hogy rendszeres előadássorozatokkal segítjük elő olvasóink művelődését. A sok kínáló tárgy kör közül szélesebbkörű irodalomtörténeti előadássorozat rendezését határoztuk el, mert a kölcsönzők gyakran kérnek irodalomtörténeti munkákat, életrajzokat, elemzéseket. Igényüket azonban alig tudjuk kielégíteni. A régi világirodalmi kézikönyvek részben hiányosak, részben elavultak, a Világirodalmi Antológia máso-

dik kötete pedig nincs meg a könyvtárban és további kötetek még nem jelentek meg. Marxista-leninista szemléletű magyar irodalomtörténetünk még nincs. Miskolcon az ország második legnagyobb városában irodalmi tárgyú előadássorozat körülbelül nyolc év óta nem volt. A szórványos, nem elég változatos tárgyú előadások nem vonzottak hallgatókat, ami azt a tévhitet keltette, hogy a miskolci közönséget nem érdekli az irodalom. Ennek megcáfolására széleskörű szervezőmunkát végeztünk. Elsősorban négy részre osztottuk a sort, amely a következő korokat és írókat ismerteti:

I. Nagy elődök: *Homeros, a renaissance irodalma, Cervantes, Shakespeare, Molière, II. A felvilágosodástól a kritikai realizmusig: Swift, Voltaire, Goethe, Hugo, Puskin, kritikai realista regényirodalom a XIX. században.* III. Magyar haladó hagyományok: *Csokonai, Kölcsey, Petőfi, Mikszáth, Móricz, Ady, József Attila.* IV. Szocialista realizmus: *Gorkij, Majakovszkij, A. Tolsztoj, Solohov, Osztrovszkij, Fagyjev.*

Az előadások megszervezésénél számbavettük Miskolc politikailag és szakmailag legképzettebb, legjobb előadóit és az egyes előadók kijelölését közösen végeztük. Falragaszokon, a helyi napilapban és a hangoshíradóban ismertettük célunkat és programunkat. Az első előadáson az előadóterem teljesen megtelt és a közönség, amelynek 90 százaléka felnőttekből és 10 százaléka középiskolásokból állott, nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta meg az előadást. A sikernek híre szaladt, sok tanácsot, ötletet, észrevételt kaptunk, amelyeket ezentúl felhasználunk. A második előadáson már Miskolc két legjobb középiskolai szavalója mondott el részleteket a renaissance nagy műveiből. További előadásainkat a könyvtár nagy olvasótermében rendezzük, mert az többszáz hallgató kényelmes befogadására alkalmas. Shakespeare és Molière előadásaink iránt a Déryné-színház művészei is érdeklődnek, a Borsodi Rádió pedig tárgyal velünk előadásaink rövidített formában való közvetítéséről. A könyvtár kölcsönzőjéből az előadásokkal kapcsolatos anyagot ügyszólván mind kivették az olvasók. A sorozat második részének előadásaira többen önkéntesen jelentkeztek és a hozzájuk juttatott ötletek alapján a nagy magyar írók sorozatát zeneszámokkal tarkított, karképet adó nagyobbarányú estékké bővítjük ki.

E fejlemények kedvezően hatnak a könyvtár belső munkájára is és feltárják hiányosságainkat. Kiderült, hogy olvasótermünk kézikönyvtára elhanyagolt, az ömlesztett anyagból sürgősen ki kellett válogatnunk a ma is használható szakmunkákat. Az eddig egyoldalúan műszaki szempontból fejlesztett könyvtárunknak a könyvbeszerzéseknél nagyobb gondot kell fordítania szépirodalomra, történelemre, művészettörténetre is. Irodalmi népszerűsítő munkánkat azonban nem szűkíthetjük kizárólag Miskolc területére. Fejér megye példájára mi is az egyes községek irodalmi és történelmi nevezetességeiből kiindulva, helytörténeti vonatkozású előadásokat tartunk. *Tompa*-előadások lesznek Igriciben, Monokon *Kossuth*-emlékünnepet rendezünk, Vattán pedig *Szemere Bertalan*-ról, az 1849-iki republikánus államférfiről emlékeztünk meg. Sályon, ahol *Gárdonyi Géza* elemi iskolába járt, a »Gyermekkori emlékekből« tartunk könyvmegbeszélést, Tiszatartján, *Eötvös József* kedvenc tartózkodási helyén »A falu jegyzője«-t ismertetjük. Hasonló vonatkozások alapján a megye számos városában és községében tartunk majd irodalmi előadásokat, hogy ily módon az egész megye olvasóközönségének irodalomtörténeti érdeklődését kielégítsük.

KORDOS LÁSZLÓ

a miskolci Megyei Könyvtár munkatársa

Somogy megye könyvtárainak mezőgazdasági propaganda munkája

Somogy megye népkönyvtárosai a járási könyvtárakban és a megyei könyvtárban beszámoltak téli munkájukról és tavaszi-nyári terveikről, amelyekkel kormányunk mezőgazdasági programjának megvalósítását segítik.

Boda Péter kászoki tanító, akit »a kaposvári járás legjobb könyvtárosa« címmel és vándorzászlóval tüntettek ki, mint nagyon elfoglalt pedagógus azt tervezte, hogy átadja a könyvtárosságot a maganevelte aktívájának. A mezőgazdaság fejlesztésének programja azonban arra ösztönzi, hogy továbbvezesse a könyvtárat. Kászok 700 lakosú község, alig néhányszáz napos könyvtárának 160 állandó olvasója havonta 220 könyvet olvas. Boda Péter ezt az eredményt úgy érte el, hogy kikutatva a falu lakóinak egyéni érdeklődési körét, a fafaragót nép-

művészeti tárgyú könyvvel, a méhészt méhészt-szakkönyvvel, a lótenyésztőt állattenyésztési szakkönyvvel látta el. Megfigyelte azt is, hogy sok dolgozó paraszt azért nem megy a könyvtárba, mert munkaruhájában, dolgából jövet átall oda bemenni, átöltözésre pedig már fáradt. A DISZ-szervezet segítségével az ilyen olvasóknak házhoz viszi a könyvet. Boda Péter tanácsstag is; minden tanácsülésre magával visz 15–20 könyvet, hogy ott helyben kikölcsönözze.

Hedrehelyen a 78–80 éves emberek is olvasnak; a könyvtár 180 olvasójának több mint a fele dolgozó paraszt. A mezőgazdasági szakkönyveknek nagy itt a kelendősége. Rostás Lászlóné nagybajomi könyvtáros a minden hét szerdáján rendezett gazdagylésen időszerű részleteket olvas fel mezőgazdasági könyvek-